

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 23. aprila 1903.

Štev. 17.

Za „Učiteljski dom“.

Društvo „Učiteljski dom“ pričelo je lani svoje delovanje, ki je ostalo dosti skromno; dà, malenkostno. Zopet povzdignemo glas kličeči vsem rodoljubom: domovina nam gori, dajmo gasiti, dokler se dá še kaj požaru oteti. Spoznajmo, kako strašno nam je treba dobrih, blagih učiteljev, a poznajmo tudi pot, po kateri moremo učitelje pridobiti za krščansko-narodno misel.

Komu še more biti neznano, kaj se drznejo učiteljski časniki pisati! List, ki z vso silo dela na Koroškem za verski odpad, je ob enem stanovski list učiteljev! Vi kmetje ga ne poznate, tudi duhovniki ga večinoma ne poznajo, a kdor bere le take časnike, mora prej ali slej izgubiti vero, kakor otrok v družbi razuzdanih ljudi ne more ostati nedolžen. Vzlasti gg. duhovniki so po svojem poklicu dolžni, izdatneje delati v pridobitev učiteljstva. Če hoče duhovščina vzdržati si šole, v katerih se še kaj vere uči, mora poseči na to rano in kaj storiti, da jo zaceli.

Kako žalostne in tužne morajo biti razmere n. pr. v Franciji! Pomislimo položaj krščanskih starišev in položaj duhovnikov! Katoliške šole so s silo zaprte in vse mora v državni zavod, kjer se o veri ne sme več učiti. In naši avstrijski učitelji strmijo za tistim smotrom. Pred kratkem je pisal nek učiteljski list: „Tisti boj, ki ga bójemo mi za prostost in napredek, se bójte tudi drugod. V Franciji se je za zdaj morebiti bolj vnel, kakor pri nas, a tam nosita bandero vlada in ljudsko zastopstvo, mi pa se moramo boriti le s svojimi močmi.“ Kdo more tajiti, da vzlasti mladi učitelji niso več to, kar so bili starejši blagi možje! Starejši bodo polagoma izumrli in potem?

Odločneje se mora nastopati tudi v korist tistih učiteljev, ki ne plavajo z vodo, ki so si ohranili prepričanje, katero jim je mati bila vcepila v srce!

Nek mlad učitelj na Koroškem imel je upanje, dobiti boljše mesto; mož je vzoren v svojem poklicu. A pri zadnjih volitvah se v politiko ni vtikal, stal je ob strani — in posledica? Nedavno sedel je nadučitelj dotičnega kraja v gostilni I. Ko je bil že malo napit, začel je praviti tovarišu: „To sem dosegel, da mlad učitelj dobre službe ne dobi več nikoli.“ Za te besede imamo pričé, ki so jih čule.

Kakšen je torej položaj učiteljev, ki so dobrega mišljenja? Gospodje govore toliko o svobodi, a sami delajo s skrajno, neusmiljeno silo proti tistim svojim sobratom, ki se drznejo biti drugega mišljenja, ki ne zamorejo s tistim brezmejnim sovraštvom sovražiti vero, kot jo sovraži večina teh ljudi, ki nočejo sovražiti národa, iz katerega so prišli. Krščanska stranka mora odločno nastopati, da pomaga združiti dobro učiteljstvo proti slabemu. Kdo bi bil že pozabil postopanje učiteljev proti gosp. Eller-ju, ker je le-ta velezaslužni učitelj imel poguma, vstopiti v odbor našega društva?

Društvo „Učiteljski dom“ ima dvojen namen: podpirati naše mladeniče, ki se pripravljajo za učiteljski stan, a združevati tudi učitelje v verski narodni misli. Za ta namen nam je pa treba zdatnih sredstev! Če naše ljudstvo in naše društvo ne spravijo toliko vkup, da napravimo učiteljski dom, je vse zaman. Dajati mladeničem podpore, je nekaj, a to jih nam ne pridobi. Vrh tega pa tudi učni uspehi nikdar ne bodo posebno kaj sijajni, dokler mladeničev nimamo v lastnem domu, pod dobrim vodstvom.

Doneski v prvem letu niso bili povoljni; občni zbor bo o tem še poročal, če se v drugem letu ne bodo naša društva bolj zavzela za to podjetje, ki je za naš razvoj nezmerne pomena, potem se lahko zgodi, da se bodo doneski prvega leta vsi porabili, in da mora društvo zopet nehati. Vzlasti bi odbornike naših posojilnic opomnili na dolžnost, delati zdatno za to stvar: Če bodo posojilnice dajale za „Učiteljski dom“ le po 20 kron, jim bomo še to rajši vrnili. Še enkrat poudarjamo: društvo „Učiteljski dom“ ne sme ostati le podporno društvo, ono mora dobiti svoj dom za svoje gojence, ob enem dom za svoje učitelje, ta dom moramo dobiti, sicer bo drugo politično in nepolitično delovanje v kratkem morda — nepotrebno. P.

Koroški deželni zbor.

1. seja dné 16. aprila. Ta dan se je zbral deželni zbor prvokrat po novih volitvah v deveti volilni dobi. Prva seja je že pokazala, da gre vse po starem, to je pod kruto vlado nemško-nacionalne klike! — Ob 9. uri je bila v cerkvi sv. Duha sv. maša, katero je daroval stolni kanonik Matevž

Grösser; navzoč je bil deželni glavar grof Goëss, knezoškof in večina poslancev.

Ob 10. uri se je otvorila seja. Deželni predsednik baron Hein naznanja, da je cesar imenoval za deželnega glavarja zopet grofa Goëss-a in ta položi obljubo v roke deželnemu predsedniku.

Glavar grof Goëss nato pozdravi poslance in zastopnika vlade ter pravi, da bo posloval „nepriistransko ter pravično“. Dalje opozarja, da se je volilo po novem volilnem redu, da se izpremembam tega reda ni mogoče izogniti. „Nasprotstva strankarskega življenja se doslej v deželnem zboru niso pokazala tako ostro, kot tu in tam med volilci in v časnikih. To je bilo ugledu deželnega zbora v korist, ker se dá z duševnim orožjem uspešno boriti in zmagati, ne da bi se ranilo; vse se more reči, če se zato le najde prava beseda, ali z drugimi besedami, ravno tako važna kot vsebina je oblika, enako važna, kaj se pove in kako se pove.“ Dalje govori o nalogah, ki čakajo deželni zbor, in pravi, da ljudstvo od njega pričakuje pridnega dela, „ono more zahtevati, da ne služi politiki kot »Versuchsobjekt«, najmanj bi to moglo prenesti kmetijsko prebivalstvo“. Na to govori o slabem položaju kmetijstva in kako se naj opomore; prosi vlado, da podpira deželni zbor v njegovem delovanju ter konča z „živio“-klici cesarju.

Iz raznih besed govornika se je videlo, kako poslancem v manjšini namiguje, naj nikar ne vznemirjajo cenjenih nemško-nacionalnih poslancev v večini in jim naj ne delajo skrbi. Bomo videli, ali pojde vse tako mirno, kakor si ta gospôda želi! Deželni predsednik Hein se zahvaljuje za pozdrav. Z radostnim srcem je nastopil svoje mesto. „Že prej se mi je dežela priljubila in spoznal sem dobro prebivalstvo. Potrudil se bom, da delujem za blagor dežele in povzdigo tudi gospodarskih teženj.“ Pospeševati hoče delovanje deželnega zbora. Prosi, da se mu skaže zaupanje.

Celovško mesto prosi garancije (porošstva) za 10 milijonsko posojilo. Prošenj je došlo 48. — Okr. sodišče v Šmohoru zahteva, da se izroči posl. Grafenauer. Toži ga učiteljica na Brdu. — Razni predlogi odkazujejo se odsekom. — Zoper volitve ni bilo nobenega ugovora, in se vse potrdé. Nato storijo poslanci obljubo, g. Grafenauer slovensko.

Volijo se odseki, in sicer: finančni, stavbinjski, gospodarski, juridično-politični in verifikacijski.

PODLISTEK.

Od nas . . .

Tam za župno cerkvijo stoji staro, krog in krog s sadnim drevjem obdano poslopje. Krito je z opeko, okna so velika, nezamrežena; na načelni strani se vije krog vrat bršlin, ki je zelo v slabem stanju in kaže, da raste tu le kot nepotrebna stvar, katere ne odstranijo, ker se pač ne ljubi imeti nikomur tega opravila.

Dà! staro je to poslopje, in čudo je le, da še stoji pokonci; velike njegove razpoke kažejo, da si pač želi stensko zidovje spremeniti obliko, katero je ustvarila pred davnim zidarjeva roka.

V tem posloppju smo uživali mi prve vire naše šolske vzgoje. Tu nas je učil dobri in skrbni učitelj čitati in pisati; tu nas je učil gospod kaplan verskih resnic, nas pripravljaj za prvo spoved in za prvo sv. obhajilo.

Ali čas teče! Iz šolarčkov, ki so zajemali tu svojo učenost, so postali možje, postali so starčki. Z njimi se je staralo tudi šolsko poslopje.

Nekega dné so se zbrali župljani pri Kodrasu ter sklenili, da sezidajo novo šolsko poslopje, češ, staro je že prestaro in ne več rabno.

In zrastle je kmalu hiša tam ob cesti, z napisom: „Šola“. Stoji nekako sredi cele župnije, da se ne more pritožiti nihče; niti mlinarji iz Most in ne ribiči iz Studenčic, da imajo njihovi otroci dalje v šolo kot oni iz drugih vasi.

Staro šolsko poslopje imenujejo odslej „stara šola“. Tu sem se je preselila Dolenčeva Neža.

Trguje s poštenim domačim suknjem ter redi eno kozico in nekaj kokoši. Če omenimo še starega, belega mačka, ki prede v zimskih večerih za pečjo, med tem ko vrti Neža kolovrat — smo omenili menda vso njeno družino.

Delati ni treba veliko Dolenčevi Neži: seveda ne sedi s prekrižanimi rokami pri mizi ter ne gleda v božji dan skozi okno — ne, tega nismo hoteli reči. Zmiraj ima dosti opravila; sedaj brnja v kuhinji, sedaj pri kozici v hlevu, sedaj odide zopet na njivico.

In dobro se godi Neži! Sama pravi, da si ne želi drugega na tem božjem svetu, kot srečno smrt in potem — kaj bi vam pravili!

Pa kako bi se ji tudi ne godilo, saj ima dobrega in hvaležnega sina, ki skrbi za njo ter ji lajša njena stara leta.

Ali vedno ni bila Dolenčeva Neža v tem posloppju; seveda ne, ker so je uporabljali za šolski pouk — tega mi ni treba praviti. Vendar mi bodi dovoljeno pripomniti, da tudi srečna ni bila Neža tako nekdanj kot je sedaj.

Ko smo trgali še mi hlače na klopeh „stare šole“, je gostovala Neža s sinom Janezom sredi vasi pri „Čuku“. Po zimi je predla pridno volno, po leti je hodila delat, kdor in kjer so jo pač potrebovali. Delala je povsod, da so jo bolele večkrat roke zvečer ter ji jemale potrebni spanec. Tega pa ni smela potožiti nikdar sinu; kajti, on ji je že itak zmiraj prigovarjal, naj se ne muči in ne dela tako hudo, saj prisluži on toliko, da se bosta lahko preživela oba. — Ali mati ni hotela, da bi se mučil in trpel le sin, češ, saj sem vajena dela od mladega, kaj bi lenarila.

Janez se je izučil v mladosti mesarske obrti. Toda ni imel veselja do tega posla; sprva je služil pri mojstru, opustil pa je kmalu to službo ter pričel zahajati v tovarno na delo.

Vstajal je zjutraj, ko so zapeli prvič petelini; zavrel si je mleko ali skuhal žgance, kakor je bil pač lačen. Nato je odšel v eno uro oddaljeno tovarno, z vrčkom v roci in s kosom kruha v žepu, kar bode zaleglo za opoldan; zvečer se pa vrne itak domov.

Prigodilo se je, da je zadremal večkrat v postelji dalje, kot je bilo potrebno. Tedaj je pač hitel in hitel, da pride o pravem času k delu. Toda uprav tedaj mu je nagajalo vse kakor nalašč v kuhinji: lonček z mlekom se mu je prevrnil; treske niso hotele goretí, in včasih je odšel revež nejevoljen s praznim želodcem od doma.

Jako ga je razveselilo, kedar je naletel spotoma na kacega voznika, da mu je prisedel ter si tako prikrajšal dolgo pešpot. Vkljub temu pa je že odžvižgala tu pa tam tovarniška piščalka, predno je prestopil Janez tovarniška vrata.

In kdo bi mu tudi zameril?

* * *
Vlakov odhod je naznanil glasen pisk. Na malem kolodvoru lepe Gorenjske stojé tri ženske ter si brišejo rosne oči; ena izmed njih, priletna ženica, maha z rokama po zraku ter kliče med glasnim jokom za odhajajočim vlakom: „Z Bogom, Janez, z Bogom!“

V kupeju tretjega razreda sedé trije moški, vsak s težkim kovčgom poleg sebe na tleh. Vsi so zamišljeni, žalostni, nikomur se ne ljubi govoriti.

— Slovenskega poslanca Grafenauerja in nemških krščanskih socialcev (Krampl, dr. Pupovac in Weiss) niso volili v noben odsek in se tako postavili na še bolj odurno stališče nego prejšnji deželni zbor. Skrajna brezobzirnost, — tebi je ime koroški deželni zbor!

Govorila sta ta dan tudi že poslanca dr. Waldner, ki je gostobesedno pozdravljal samo ob sebi umevni predlog deželnega odbora gledé gospodinj-ske šole, ki se ima ustanoviti, in posl. Kotz, katerega je deželni predsednik primerno zavrnil.

Posl. Plešivčnik-Tempohar je interpeliral v zadevi globaškega potoka; stvar ga gotovo ne zanima, a hotel se je mož, ki je prišel po nesramnosti Velikovčanov do poslanstva, pokazati kar v prvi seji.

Nova prikazen v deželnem zboru je — ženska. Med stenografi sedi namreč tudi gospica, hči ravnatelja Schumeistra.

Globalniški potok.

2. seja dné 18. aprila. Deželni odbornik Hillinger odgovarja na Plešivčnik-Tempoharjevo interpelacijo v zadevi globasniškega potoka sledeče: Prvi predlog v tej zadevi je stavil (bivši posl. Muri) v deželnem zboru dné 25. jan. 1902. Stroški so se najprej proračunili na 12.000 K. Iz natančnejših načrtov, katere je odobrilo tudi poljedelsko ministerstvo, pa se razvidi, da bo za uravnavo treba 40.000 K, torej 28.000 K. več. To pa radi tega, ker treba potok položiti globlje in dno razširiti. Odlok ministerstva pravi, da bodo načrt morda še prenaradili. Dotična komisija bode od dné 4. do 6. maja t. l., nato se predloga z zakonskim načrtom predloži deželnemu zboru in prihodnjo pomlad se more pričeti z delom.

Iz tega odgovora se jasno vidi, da je Plešivčnik-Tempohar prišel nepozno in da je — zvonil po toči! Stvar je več ali manj že dognana, in sicer po trudu slovenskih poslancev, in Tempoharju nič ne pomaga, da se oglašča sedaj in se hoče s tem priljubiti svojim — nemčurkim volilec!

Ob tej priliki naznanjamo, da je posl. Grafenauer storil pri deželnem odboru potrebne korake, da pride tudi uravnavo ceste v Globasnico v tir. Odgovorilo se mu je, da se bodejo tudi v tem oziru storili potrebni koraki in se bode povodom zgoraj omenjene komisije gledé potoka, uradno pregledala tudi cesta. — To se je zahvaliti nastopu slovenskega poslanca!

Dalje se je v tej seji sklenil začasni proračun, sklenilo se je, ustanoviti deželno gospodinjstvo šolo in celovškemu mestu se je dovolilo, najeti novo posojilo 10 milijonov kron. Zlasti pri zadnji točki je bila obširna, deloma precej burna razprava, ter je posl. Weiss oistro grajal celovško mestno gospodarstvo. Grafenauer je ta dan trikrat posegel v razpravo in sicer s prav izvrstnimi govori. — Na predlog juridičnega odseka se je sklenilo, posl. Grafenauerja izročiti sodišču v Smohoru. Grafenauer je sam izročitev zahteval in zanjo glasoval.

Seja je trajala do 1/2 8. ure zvečer. Na to se je zasedanje odložilo. Natančneje še poročamo prihodnjic.

Pa kako bi tudi? Saj odhajajo od doma v daljno Ameriko, kjer upajo dobiti dosti dela ter si prislužiti denarcev.

Ali pustiti morajo rodni dom, ženo, otroke in vse, kar so gledali in ljubili od rane mladosti. Bog vé, da vidijo vse to še kedaj, ali nikdar več!?

Tam v kotu kupeja sedi zamišljen in otožen Janez, sin Dolenčeve Neže. Ne meni se za tovariša. Kot ona dva, se je tudi on težko ločil od doma, od matere, ali kaj hoče? Delal je in delal in se trudil dan na dan, a ostalo mu ni ničesar koncem leta. Naveličan vsega tega sklene, da odide v svet, kjer mu bode, kakor je upal, sreča mila.

Zdaj in zdaj pogleda skozi okno, a obrne takoj zopet pogled v tla in misli in misli, in se tolaži s tem in onim. Edina želja, ki jo goji, je, da bi videl še kedaj ljubo mater; seveda si želi doseči poprej ono, vsled česar gre v svet.

Nasproti njemu sedi mož, kateremu je že začel beliti sneg dolgo brado in enako dolge lase. Opazuje in opazuje nekaj časa mladeniča, slednjic se pa začne pogovarjati z njim to in ono, največ seveda o Ameriki.

(Konec sledi.)

Smešničar.

* **Sodni sluga.** Dva sodna služabnika sta dobila nalog, da zapreta nekega dolžnika. Ta pa se lepo zapre v svoje stanovanje in ju ozmerja, kar najbolj more. Slugi sta sestavila naslednje poročilo: Gospod I. I. naju je nazival, da sva osla, lumpa, sleparja, norca, kar resnici na ljubo s tem uradno potrjujeva.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Dopisi.

Pliberk. (Nemška oholost in naša nezavednost.) Bil sem v trgovini A. M. ter zahteval slovenskih velikonočnih razglednic, a od gospodične prodajalke dobil sem odgovor, da jih nima. Jaz: Zakaj si jih ne priskrbite? — Ona: Raji dobim laške kakor pa „bindišarske!“ — Jaz: Denar je pa dober od nas! — Nič odgovora. — Na kolodvorski cesti prodaja branjevka, ki živi izključno le od Slovencev, vžigalice društva „Südmark“ in nezavedno ljudstvo jih pridno kupuje. Tako koplje samo sebi grob. Dragi mi bratje, ne kupujte več „Südmarkinih“ vžigalic, ampak zahtevajte povsod vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda; dobite ravno toliko vredno blagó in zraven še podpirate za razvoj tako koristnega podjetja. Držimo se gesla „Svoji k svojim“ s tem, da hodimo le v nam prijazne trgovine in gostilne.

Pliberška okolica. (Raznoterosti.) Semenj v Pliberku koncem posta je bil jako dobro obiskan; živine se je prignalo veliko, promet je bil velik, kupčija dobra, da so se prodajali delavni voli od 52 do 70 kron meterski stot žive vage. Tako dobre kupčije pri nas že dolga leta ne pomnimo. — Ozimna žita kažejo prav lepo; led je naredil po njih precej škode, ter se morajo sedaj prazni prostori zasejati z jarino. Sadje je tukaj jako popkasto, kar kaže, da bo veliko cvetja, posebno hruške, češplje in slive; jabolka nekoliko manje, ker so lani obrodila. Hrošči se že pripravljajo, da bodo prišli na površje zemlje, da bojo vničevali sadni cvet in ž njim naše veselje, kajti imeli bomo letos hroščevo leto. Vreme imamo od cvetne nedelje naprej skrajno neugodno; zadnji čas skoraj vedno sneži, danes 17., ko to pišem, ga siplje, kakor bi bilo za stavo. Marljivim čebelicam vzame vso pašo po vresu, ki tukaj kaj lepo cveti. Bučelar pa hodi žalosten okrog ulnjakov, gledaje, koliko pridnih čebelic vzame konec v mrzlem snegu, namesto da bi donašale sladkega medú.

Smihel nad Pliberkom. (Napredek.) Še le pred kratkim ustanovljeno tamburaško društvo vrlo napreduje. O letošnjih velikonočnih praznikih je igralo v cerkvi in sicer na veliko soboto po „Vstajenju“ zahvalno pesem „Te deum“ ter eno velikonočno; v nedeljo popoldne pri blagoslovu pa zopet eno velikonočno. Ljudje so kar strmeli in poslušali, in od mnogih je bilo slišati: „Kakor star sem že, pa tako veselo še ni bilo pri vstajenju kot letos.“ Pri svetih mašah v soboto, nedeljo in pondeljek pa so izborni peli domači pevci „Gorotanci“. Pesmi za tamburaše, ki so se igrale o veliki noči, je za tamburice izvrstno uglasbil g. Janko Rozman, kateremu gre za tako vrl napredek največja zaslug. Ponosni bodimo torej fantje „Gorotanci“, delujmo kakor do sedaj tudi vedno znanprej po slovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Št. Vid v podjunki dolini. (Velikanoč.) — Pogreb.) Na velikonoč opazili smo pri nas nekaj izvanrednega. Povsod streljajo na velikonočno nedeljo po noči ter s streljanjem naznanjajo vstajenje našega Zveličarja. In ravno streljanje po noči ima v sebi nekaj ginljivega, veselega in slavnega. Pri nas pa in skoraj po celi Št. Vidski fari je bilo letos po noči vse tiho in mirno, med tem, ko so po drugih krajih neprenehoma streljali. Vendar se je nabralo za ponočno streljanje kakih trinajst kil smodnika. Privoljenje za streljanje imel je občinski tajnik, ta pa je to noč na nekem drugem hribu raketeljne spuščal — za kratek čas, fanti pa brez privoljenja ali „listka“ od občine, kakor sedaj tirja postava, streljati niso mogli. Če se smodnik drugokrat ne bo rabil za ta namen, kakor se denar pobira, ne bomo več volje še kaj darovati za streljanje. — Dné 13. aprila pokopali smo staro Ravcavo mater, Lizo Ravc, ki je bila že 94 let stara, gotovo redka starost. Od novega leta je umrlo pri nas že 13 večidel starih ljudi.

Št. Vid v podjunki dolini. (Zavoljo goljufije kaznovan.) Zavoljo goljufije imel se je dné 3. aprila zagovarjati kmet C. Partej iz Kamena pred deželno sodnijo v Celovcu in bil je obsojen na šest tednov zapora. Partej je bil kake dve leti ud zadruga v Sinčivasi. Nekatere naše stranke bile so zavolj tega nevoljne, da se sprejemajo tudi liberalni kmetje, ki skladišče zlorabijo, vendar je spoznalo vodstvo za prav, da se vsaki kmet sprejme. Slišati je bilo sicer v gostilnah govorjenje, kako nekateri zadruga lahko prevariti znajo. Vodja bil je torej prisiljen menjati s služabniki osebami in glej, novi poslovodja oziroma njegova sestra, sta hitro vjela nekega zelo predrznega tata; in to po naključju. Sluga v skladišču tehtal je navoženo žito in zapisal blago, število birnjev, težo in ceno na listku, katerega je potem posestnik pri blagajni oddal in tako plačilo sprejel. S tem listkom mu je bila dana priložnost k goljufiji. Kmet Partej pripeljal je tri birnje ovsa, ki so tehtali 120 kil, sam pa je predelal to število v 420. Pripeljal je tudi birenj ovsa, ki je tehtal 60 kil; pred 60 zapisal je 1 in bilo jih je 160. Sestra poslo-

vodje zapazila je to nerednost ter vprašala kmeta: „Ali je to 120 ali 420, ali je to 60 ali 160? Kmet pa je okorno trdil, da je bilo 420 in 160 kil; sestra pokliče svojega brata, ki je prašal slugo, in tako je prišel kmet v — past. Ta reč postala je očitna, tudi brez da bi zadruga tožila. Partej je mlad posestnik, ki ima veliko družino, pa tudi veliko dolgov; hudo je razsajal in psoval zadrugo v Sinčivasi in vendar je najrajši tja vozil svoje žito, seveda ne iz dobrega namena, kakor se je sedaj pokazalo. Pri volitvah v Rikarski občini bil je vedno eden najhujših nasprotnikov Slovencev; rad se je po gostilnah bahal in šopiril kot pav. Kot občinski odbornik poprejšnjega liberalnega občinskega zastopa štel se je za vsemogočnega, pretel je celo duhovnikom, da mu morajo pokorščino izkazovati, in je grozil, da bo občina f vzela zapisovanje matričnih bukev. Sedaj pa ima priložnost, šest tednov premišljevatí svoje neumnosti. Sedaj vidimo, kako „poštene“ so nekateri širokoustneži, liberalci-nasprotniki. Kakšno vpitje bi bilo, ko bi storil kaj takega Slovenec! Sram naj bo naše liberalce, nemškutarje in nasprotnike; sram naj jih bo, če imajo v sebi še količkaj sramote. Ta kmet se je s svojim dejstvom pokazal v pravi luči nemškutarskega liberalca, kakor je takih med nami več.

Gospa sveta. (Šolo so zaprli) koncem zadnjega tedna, ker je nastalo grdo vreme. Snežilo je, da je bilo veselje gledati. Naša šola pa nima več drv; da bi torej otroki ne zmrzovali, ni ostalo drugega, kakor otroke spustiti domov in podaljšati velikonočne počitnice. Vzorne razmere, kaj ne! — Prvo sv. obhajilo smo pri nas slovesno obhajali dné 19. t. m. Navzoč ni bil seveda noben — učitelj.

Področica. (Čedne razmere.) Mrtvega so našli 10. aprila v gozdu za Ridlnovo gostilno A. Jaki-ja, doma iz Dolenjskega. Bil je poln ran. Dné 13. aprila našli so zopet za uto požarne brambe mrtvega nekega Hrvata, katerega je zabodel nek južni Tirolec. Še tisti dan bilo je zopet pravcato klanje med Hrvati in laškimi Tirolci v Mantelini-jevi gostilni. Pobili so vse in natakario, ki je menda vzrok pretepa, težko ranili. Vedno in vedno prosijo, da bi se žandarska postaja povečala, a vlada za to nima ušesa! Za dobrih 2000 delavcev, ki so nanešeni od vseh vetrov sveta, naj zadoščajo 3, reci trije orožniki!

Šteben pri Bekštanju. (Smrt.) Na veliko Krstnico, dné 11. aprila, je tukaj umrl Tomaž Trupe, posestnik dveh dobrih, slovečih kmetij, namreč Brontove in Lepuševe hiše v Štebnu. Umril je v mladih letih, komaj 32 let star, in sicer tako nagloma je utihnil, da njegovo smrt iz začetka celo njegovi najbližnji sosedi niso hoteli verjeti. Zadelaga je srčna kap. Veliko prezgodaj je moral zapustiti svojo lepo kmetijstvo, ki jo je pred 6 leti prevzel, zapustiti moral mlado ženo in tri ljube otročiče. — Huda jeza, srd, tožbe in pravde in hudičev žganje navrh, to so velikokrat tisti dušni in telesni morilci in pogrebci naših ljudiž že v mladih letih! Le verno srce, pravičnost, poštenost, treznost in sploh krščansko življenje nam prinese ljubi mir, zadovoljnost, pravo srečo in navrh še stara leta. Ali kaj pomaga svarilna beseda v takih in enakih žalostnih slučajih, saj itak nobeden ne misli šam na se!

Št. Štefan ob Zili. (Razno.) Farna cerkev Št. Štefana prvo-mučenika na Zili ima podružnico „Št. Štebenj“ nad Gozdinjo vasjo, 1054 metrov visoko ležečo in od farne cerkve dobrih 6 kilometrov oddaljeno; podružnica je posvečena v čast sv. Štefanu papežu; pri ti podružnici se opravlja slovesna božja služba (pridiga in velika sv. maša) trikrat na leto; razun tega se še osemkrat na leto bere tiha sv. maša. Cerkvica je zelo stara, a natanjko se ne more dokazati, kedaj je bila sezidana; mislim pa, da šest sto let gotovo že stoji. V prejšnjih stoletjih je slovela kot romarska cerkev. Prva slovesna božja služba v letu je na velikonočni pondeljek. Kakor po navadi, je bila tudi letos udeležba ogromna, ker posebno lepo vreme na velikonočni pondeljek je vabilo pobožne kristjane v Šent-Štebenj. Iz trinajst župnij so prihitali pobožni romarji; nekateri so celo 6 ur daleč prišli peš, da bi počastili sv. Štefana in njegovo pomoč si izprosili. Med potom k podružnici vprašal sem meni nezname osebe, odkod da pridejo? In kaki odgovori? Iz nemškega Bleiberga, iz gorjanske fare, iz Kreuzna, iz Bistrice, iz Čač in tako dalje . . . Nekateri so se že ob 3. uri zjutraj podali na pot, da bi ob 1/2 10. uri, kedar se božja služba začne, bili prisotni. Vidi se pač, da je ljudstvo na Zili, hvala Bogu, v verskem oziru še dobro, akoravno je dosti takih, ki bi taisto radi sv. veri izneverili, in ki duhovnike prav strastno sovražijo ter jim nasprotujejo. — Velikonočni pondeljek smo imeli v naši župniji prav žalosten pogreb. Pokopali smo komaj 25 let staro po domače Kučij-ovo gospodinjjo. Po porodu, ki je srečno minul, je nagloma zbolela, a doma ni bilo pomoči. V nadi, da bo v Celovcu našla zdravje, odpeljal jo je njen mož v celovško bolnišnico. Minuli so tri tedni, zadnje soboto dobi pa brzojavko,

da je umrla. Pripeljali so jo na dom. Pogreb se je vršil ob velikanski udeležbi. — Na Zili imamo pravo aprilovo vreme! Na velikonočno nedeljo in pondeljek je dopoldne še solnce prav milo toplo sijalo, pondeljek popoldan je bil veter in deloma dež, zvečer malo snega, v torek zjutraj pa za dvajset centimetrov snega!! Upamo, da sneg ne ostane dolgo. Sicer pa pravijo naši gospodarji, da sneg letnini ni v škodo; zemlja, posebno travniki po hribih, so bili že precej suhi, sneg jih bo nekako oživil.

Čajna na Zili. (Velikonočne procesije) udeležila se je — kar pohvalno omenjamo — tudi naša požarna bramba. Hvalevredno pa ni in naravnost grajati moramo, kar se je vršilo po procesiji. Šli so seveda še „gasit“ svoja grla in pri tem tako prišli med seboj v „ogenj“, da je načelnik požarne brambe, znani nemškutar in liberallec Hecher, nemu brambovcu na prav surov način „puščal“ kri. Tako „lepo“ gotovo ni praznovala nobena požarna bramba velike sobote, kakor ravno naša; zato ji pa kličemo: „hajl“!

Kanalska dolina. (Z laškimi „lastavicami“), z zidarji, prihaja na Avstrijsko tudi ponarejen avstrijski denar. Zadnji teden hotel je laški delavec oddati ponarejen 10kronski papirnat bankovec, a spoznali so ga, da ni „naš“ in so v „plačilo“ zato izročili moža obmejnemu policijskemu komisarijatu. — Nad Malborgetom klatita se dva zelo nevarna kaznjenca, ki sta pobegla iz Ljubljane. Na Jesenicah na Gorenjskem dobila sta si drugo obleko in se sedaj prijetno sprehajata ob laški meji. Upajo pa, da bo njihove prostosti kmalu konec.

Novičar.

Na Koroškem.

Umrla je dné 19. t. m. v Podkloštru mati čast. g. župnika Gregor Einspieler-ja. Naše iskreno sožalje!

Zopet eden! Zopet zapusti slovenski učitelj Koroško. Štajerski deželni šolski svet je namreč imenoval gosp. učitelja P. Košir-ja v Črnečah za učitelja v Krasnici na Štajerskem. Tako zgubi Koroška slovenskega učitelja. Kam pridemo po tej poti? Palla gotovo vé!

Koroški učitelji. Zveza koroških učiteljev je imela velikonočni torek v Špitalu svoj letni občni zbor. Na predvečer je bil pozdravni večer v znamenju „hajlanja“. Zborovanja se je udeležilo 200 oseb in tudi deželni šolski nadzornik Palla. Po raznih poročilih so sklenili, da napravijo za Koroško „Volksbildungsverein“. V kakem duhu bo to društvo delovalo, kaže to, da se hočejo zvezati s „Südmarko“, „Schulvereinom“ itd. Posvetovali so se tudi o prireditvi posebnega berila za koroške šole. Udov šteje zveza nad 500. Predsednikom je zopet izvoljen vodja Mattersdorfer iz Št. Vida. Iz dvorane to leto menda niso vrgli nikogar, kakor so bili lani storili z g. Eller-jem.

Duhovske zadeve. Za papeževa tajna kaplana sta imenovana gg. P. Kajser, vodja sirotišnice v Trgu, in Karol Wohlandt, kaplan v Trebnju pri Beljaku. — Za dekanijskega administratorja v Celovcu je imenovan preč. g. Franc Petek, župnik v Grebinju. Župnijo Velikovec oskrbuje tamošnji kanonik preč. g. Val. Weiss. — V Brežah je dné 19. t. m. umrl ondotni preč. g. prošt Franc Kornke, star 83 let. Porodil se je dné 14. okt. 1820 v Celovcu, v mašnika bil posvečen dné 25. sept. 1843. Bil je tudi vitez Franc-Jožefovega reda. N. p. v m.!

Shod in veselica podružnice sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico, ki se je imela vršiti preteklo nedeljo v gostilnici g. Ant. Otovica v Ilovljah, se je zaradi skrajno slabega vremena preložila na prihodnjo nedeljo dné 26. t. m., kar odbor s tem naznanja in k obilni udeležbi uljudno vabi.

Važna naredba. Kdor ima več posestev, ima več davčnih knjžic, posestnih listov, ima v zemljiški knjigi več vložkov. To ni prijetno. Če pa je hotel posestnik stvar si tako urediti, da so se razna posestva združila v eno, je moral napraviti pri sodnji prošnji, moral je dati in plačati koleke, dati poveriti svoj podpis itd. To vse je stalo denar. Sedaj pa je justično ministerstvo izdalo sporazumno s finančnim ministerstvom naredbo, da morajo sodišča brezplačno združevati ali zlagati zemljknižne vložke, da zadostuje za to le ustmena zahteva dotičnega posestnika. Ako posestva niso brez bremen, ali če niso enako obremenjena, se ne morejo združiti v eno; le posestva brez bremen, ali enako obremenjena (zadolžena), oziroma zemljiščni vložki, se morejo vsaki čas združiti. Na to dobroto se posestniki zemljišč opozarjajo.

Po slovenskih deželah.

Nadvojvoda v Ljubljani. Nadvojvoda Josip Ferdinand, brat Leopolda Wölflinga, ki je dosedaj služil kot major v 4. tirolskem lovskem polku, je s

1. majem premeščen kot podpolkovnik k 27. polku v Ljubljano. Pred leti je bil v Celovcu kot stotnik.

Tatica in detomorilka. V Trzinu nad Ljubljano je na veliki petek dekla Frančiška Rak ukradla svojemu gospodarju desetak in ga hranila v svoji skrinji. Gospodar je dal skrinjo odpreti. Našli so desetak in na dnu skrinje pa mrtvega otroka, ki ga je mati pred osmimi dnevi takoj po porodu zadušila in ga skrila v skrinjo, da bi ga o velikonočnih praznikih nesla na domače pokopališče. Priznala je, da je otroka umorila pri polni zavesti in sicer zato, ker je vedela, da ga ne bo mogla preživiti. Orožništvo jo je izročilo sodišču v Kamniku.

Križem sveta.

Ruski konzul v Mitrovici je vsled rane, ki jo je dobil ob napadu Arnavtov na Mitrovico, umrl. Truplo so prepeljali v Rusijo. Vojak, ki je streljal na konzula, je obsojen na smrt, ali težko, da bi se Rusija zadovoljila s takim zadoščenjem. Nemški listi zlorablajo smrt ruskega konzula proti Rusiji, ko pišejo, da je Rusija sama kriva, ker je poslala svojega konzula v Mitrovico in da bi bilo skrajno nepravilno, ako bi sedaj zahtevala večjega zadoščenja. Koliko vika in krika je bilo, ko so kinški boksarji ubili nemškega zastopnika Kettelerja, a sedaj naj pa Rusija molči. Saj menda Kinezi tudi niso prosili, da naj jim Nemčija pošlje svojega Kettelerja. Ako bi bil umorjeni konzul v Mitrovici nemški konzul, bi bile nemške ladje že zdavnaj pred Carigradom, ker je bil pa Rus, naj se pa nazadnje morilcu obesi red rdečega orla okrog vratu!

Na Dunaju je 356 javnih ljudskih in meščanskih šol. V te šole hodi 193.677 otrok, namreč 95.084 dečkov in 98.593 deklic. Katoličanov je med temi šolskimi otroci 171.403, katere poučujejo krščanski nauk 104 katehetje, ki so nalašč zato nastavljeni, in 163 katehetov, ki imajo ob enem službo v dušnem pastirstvu, ter vrh tega še nekaj svetnih učiteljev.

Na celi zemlji je zdaj 3064 jezikov ter več nego 1000 ver. Povprečna starost je 33 let. Med 1000 ljudmi doseže samo en človek starost 100 let in samo 6 starost 65 let. Število vseh ljudi na zemlji je 1 in pol milijarde. Izmed teh umre na leto do 35.214.000, na dan 96.480, vsako uro 4020 in 67 vsako minuto. Nasproti pa se rodi na leto 36.792.000 ljudi, na dan 100.800, vsako uro 4209 ter vsako minuto 70 ljudi.

Zvesta do smrti. Iz Jaroslava poročajo o nastopnem ganljivem slučaju: Umrl je tam 116-letni meščan Puvlijozov. Dve uri potem je njega 115letno soprogo hkratu popadla slabost; legla je v postelj in kmalu nato je bila mrtva.

Socijalna demokracija in židovstvo. Nedavno so na željo ruske vlade v Neapolju zaprli anarhista Götza, ker je na sumu, da je deležen na umoru ministra Sijagina. Takoj pa so začeli vpiti socijalni demokratje in so celo zadevo spravili v italijansko zbornico, kjer so zahtevali oprosenje Götza. Marsikdo se vpraša, kako pridejo socijalni demokratje do tega, da se potegujejo za anarhista. Toda vedeti treba, da Götz je jud in hkratu milijonar. To pojasni vse!

Gospodarske stvari.

Sol v živinoreji. Sol ima v živinoreji precej imenitno vlogo. Imamo sicer živali, ki ne potrebujejo soli v hrani in je tudi ne želé. Med raznimi domačimi živalimi sta zlasti pes in mačka, ki imata raje neslano hrano in katerima močno osoljena hrana zelo mrzi. Prežvekovalci in konji pa zelo čislajo sol, sol je zanje nekaka slaščica. Ravno to velja o divjih živalih, ki znajo najti pripraven kraj, da dobijo soli. Iz tega vzroka rabijo tudi lovci sol, katero potresajo na gotovih mestih v gozdu, da tako privabijo divjačino.

Ta razlika mrzenja in nagnjenja do soli pri raznih živalih pa ni kar tako slučajna, ampak ima svoj globlji vzrok v fizioloških lastnostih dotičnih živali, kakor je to jasno dokazal prof. Bunge v Baselu. Kuhinjska sol ali kloridij je snov, potrebna vsakemu organizmu (živemu bitju). Nahajamo jo v različni količini v vsaki tkanini (tkanina je namreč tukaj skupna množina stanic živalskih ali rastlinskih), bodisi rastlinski, bodisi živalski. Med živalimi dobivajo posebno morske živali veliko soli v sé. Kar se tiče ptic in sesalcev v obče, je tudi v njihovi hrani po nekoliko soli. Ta sol zadostuje za mesojedne živali, ne pa za rastlinojedce. Poleg kuhinjske soli se nahajajo v navadni hrani tudi razne rudninske snovi, kot železo, vapno, fosfor itd. v precejšnji množini. Ako odtegnemo kaki rastlinojedni živali, t. j. kakemu živalskemu vegetarijancu sol, vpliva to jako neugodno na njeno fiziološko počutenje, žival slabo prebavlja in zgubi tudi slast do jedi.

Kaj ima tedaj sol opraviti v živalskem telesu in zakaj hrepene po soli pred vsem rastlinojedci?

Sol ima dvojno fiziološko nalogo. Najpreje je neobhodno potrebna snov za tvorbo tkanin, za

proizvajanje želodnega soka in za izločevanje kalija. Kuhinjska sol je torej edina rudninska snov, katero moramo privedati krmi odrastle živine.

Kako da deluje sol na slast in na dobro počutenje pri živini, je znano; tudi so opazovali, da se živina pri polaganju soli hitreje redi. Sol je zato potreben del hrane. Kri ima v sebi kuhinjsko sol in druge natranove soli, v krmi pa prevladujejo kalijeve soli. Te kalijeve soli se nahajajo po resorpciji ali vsrkanju hrane v krvi kot ogljikovo-kisli kalij in provzročajo v krvi nekatere kemijske spremembe na ta način, da se nahaja notri poleg nerazkrojene soli (klornatrija) in ogljikovo-kislega kalija (potošlja) tudi klorikalij in ogljikovokisli natrij (soda). Ker imajo ledvice nalogo, da ohranijo kri čisto, zato imajo tudi dolžnost, spraviti iz telesa v secalni vodi vse tuje soli, torej tudi ogljikovokisli natron, ki je nastal na račun kuhinjske soli; na ta način zgubiva kri pod vplivom kalijeve bogate krme mnogo natrija. Tega moramo torej v hrani znova dovažati. Iz tega sledi, da je potreba pri kalija bogati hrani mnogo, pri malo kalijasti hrani le malo ali celo nič kuhinjske soli. Tudi ljudje, ki se hranijo le bolj z rastlinstvom, n. pr. krompirjem, ki ima v sebi veliko kalija, živijo mnogo soli.

Ker se redé naše koristne domače živali, izvzemši mladiče, izključno le s kalija bogato krmo, zato potrebujejo brez izjeme soli. Ako pametno rabimo sol pri živini, ima to jako ugoden vpliv, ne samo, da je sol del hrane, ampak ob enem tudi zabela in dišava, ki posebno pospešuje prebavljanje. Kakovost mleka se znatno izboljša, mleka več pridela in tudi meso je boljše. Razven tega so živali, ki dobivajo dovolj soli, tudi pred kugo na gobcu in parkljih mnogo bolj zavarovane.

Koliko pa dajamo soli in na kakšen način?

Po Francoskem dajo nemu volu po različnosti teže 40 do 80 gramov (4 do 8 dek), molzni kravi 50 do 60 gr, konju ali muli 20 do 30 gr, ovci 1 do 2 gr, pitavni ovci 3 do 4 gr.

Pri nas po Avstriji, na Nemškem, v Švici, na Angleškem in Belgijskem so te porcije bistveno večje. Na Švicarskem pride na govejo žival na dan po 5 dekagr., še enkrat toliko pa, če se žival pita.

Na Angleškem dajo konju v obče po 10 dkg na dan, kravi po 7½ dkg, volu 10 dkg, teletu 2 dkg, ovci 1½ do 2 dkg.

Pri nas in po Nemškem pokladamo navadno konju 2 do 4 dkg, srednje velikemu govedu 3 do 5 dkg, ovci ½ do 1 dkg, prašiču ravno toliko.

Kakor pa je sol dobra reč, ravno tako svarimo pred njeno zlorabo.

Pravilo, koliko se sme pokladati soli na dan, bi bilo po kemijskih preiskavah: Pri prežvekovalcih, ki se rastejo, 4 do 10 gr na 100 kg žive teže, pri prašičih ravno toliko, pri molznih kravah 20 do 40 gr na glavo, pri konjih po 10 do 20 gr na komad. Ako se poklada preveč soli, se s tem zviša prebavljanje redilnih snovij, nastavi se pa po zanesljivih preskušnjah premalo mesa.

Zato se mora pokladanje soli ravnati popolnoma po krmi. Ako dobiva žival zrnje, ki ima veliko kalija, ji dajemo tudi menj soli. Nikakor pa ne dajamo živini soli kot take, surove, ampak jo pomešajmo vedno med krmo ali pa raztopimo v pijači.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico

napravi

v nedeljo dné 26. aprila ob 4. uri popoldne

svoj

shod

v gostilni g. Antona Otovica v Ilovljah

po sledečem vspredu:

1. Nagovor predsednika. 2. Govor. 3. Petje domačih pevcev. 4. Govor. 5. Petje. 6. Razni nasveti.

Ob ugodnem vremenu bode pred vsako točko sporeda sviral zbor tamburašev „Bisernica“ iz Celovca.

Po zborovanju se vrši **veselica** na korist „Narodni šoli“ družbe sv. Cirila in Metoda v Šent-Rupertu pri Velikovecu z gledališko predstavo: „**Ne udajmo se!**“ Spisal dr. Jož. Vošnjak. Za tem sledi: Petje, deklamacije, šaljiva predavanja in tako dalje. Vstopnina k shodu je 60 vinarjev. Nadplačila se hvaležno sprejemajo. Vstop k shodu in veselici je dovoljen za neude samo proti izkazu vstopnic. K obilni udeležbi vabi vse ude ter prijatelje družbe **odbor.**

Loterijske številke od 18. aprila 1903.

Linc 27 66 7 42 80

Trst 31 43 85 70 55

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda

Vabila.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku ima svoj letni občni zbor dne 19. aprila 1903 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih v Šmihelu s sledečim vspeodom: 1. Poročilo o letnem računu. 2. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička. 3. Volitev odbora. 4. Sklepanje o spremembi pravil. 5. Razni nasveti in slučajnosti. — Ako bi se ne sešlo o določenem času potrebno število udov, se vrši zborovanje ob 1/2 4. uri istega dne pri vsakem številu navzočih članov. K obilni udeležbi vabi **načelnikstvo**.

Posojilnica v Hodišah bo imela svoj letni občni zbor dne 26. aprila 1903 ob 3. uri popoldne v hranilnični pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev. 4. Razni nasveti. — K temu zboru uljudno vabi vse zadržnike **odbor**.

NAZNANILA.

Služba mežnarja in organista

se oddá pri farni cerkvi v Hodišah. Prosilci naj se oglašijo pri farnem uradu v Hodišah (Keutschach) na Koroškem.

Organist,

ki je dovršil cecilijansko orglarsko šolo v Ljubljani z dobrim vspehom, išče službe. Ponudbe pod naslovom „Organist 14“ pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Kdor hoče prave, dobre in fine slivovke ter tropinoveca

več od 1/2 hektolitra naravnost od izdelovalca kupiti, naj se obrne na **vlastelinstvo Orehovec**, do posestnika **Dragotina Fröhlich-a**, pošta Sv. Peter-Orehovec na Hrvatskem.

Ako si hočete po ceni in dobro pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do **H. Suttner-ja**, urarja v Kranju, ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega vam pošlje zastonj in poštne prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Istrska klet v Beljaku.

„Istrska vinarska zadruga v Pulju“ je v **Beljaku, Freihausgasse 3**, otvorila za Koroško svojo **podružnico**, katera razprodaja zadruga vina na debelo in drobno, ter udano vabi prijatelje dobre kapljice na obisk.

Cene na debelo:

Teran II.	K 34—
„najfinejši	„ 40—
belo vino	„ 36—
muškatelec	„ 56—

Cene na drobno z zapečateni steklenico:

Teran II. vel. stekl. okrog 1 liter vsebine	K —70
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—32
„najfinejši velika „ „ 1 liter „ „	—78
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—36
belo vino velika „ „ 1 liter „ „	—74
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—34
muškatelec vel. „ „ 1 liter „ „	—94
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—44

Steklenice se vzamejo za lastno ceno nazaj, in sicer velika za 21, mala za 7 vinarjev.

Vina v steklenicah:

Muškat beli, najfinejši, steklenica z 7/10 litra	K 1.40
„ rdeči (vin di rose) steklenica	„ 1.40
Refoško steklenica z 8/10 litra	„ 2.—

Opomba. Naša zadruga edina pošilja istrska vina za dunajsko meščansko klet. — Za pristnost vina jamči zadruga.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXV. c. kr. državna loterija

za zasebno dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 18.397 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dne 18. junija 1903. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzajavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natisovanje vizitnic, pisanih zavitek itd. po najnižjih cenah.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadno drevje z natanko namereno petrolovo mešanico,

svetilnice na acetilen, da se ulové leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žvepljenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot

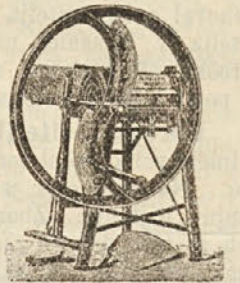
zbiralnike (trierje), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialite po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ, II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Platnice za „Zgodbe sv. pisma“.

Z lanskim, 9. snopičem je završen prvi del „Zgodeb sv. pisma“, t. j. stari zakon. Nujno je želeti, da si udje dajo lepo delo vezati in si tako ohranijo celotno knjigo.

Družba je oskrbela tej knjigi

izvirne platnice,

in sicer po naslednjih cenah:

1. Platnice v popolnem usnji , bogato pozlačene, stanejo	6 K
vezava v družbeni knjigoveznici (z rdečo obrezo) stane	4 „
vkup torej	10 K
2. Platnice v pol-usnji stanejo	3 K
vezava v družbeni knjigoveznici (z rdečo obrezo) stane	3 „
vkup torej	6 K
3. Navadna vezava „Zgodeb“ stane v družbeni knjigoveznici	4 K

Vse pošiljatve, ki se tičejo knjigoveštva, naj se naslovljajo izključljivo na ime: **Martin Brugger**, knjigovez družbe sv. Mohorja v Celovcu, Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.